

بهار اسان نزدیک است فاطمه خلخالی استاد

غار "сад" در انتهای شرقی نقشه جغرافیا، از میان روستایی معدن خیز به سمت جنوب پیش می‌رود؛ اما مسیری که گروه سه نفره ما و نیز گروههای غارنوردی، کوهنوردی و جمعیت هلال احمر در آن سرزمین دیده، کاملاً جهت عکس مسیری بود که در نقشه نشان داده شده است.

پیش گفتار:

شاید ما سه نفر جزو اولین کسانی بودیم که ساعتی پس از زلزله به روستای "دهنو" رسیدیم. روستایی که فقط با فاصله چندین کیلومتر از مرکز زلزله ایمن مانده بود. زمین شناسان مرکز زلزله را در فاصله بیست کیلومتری "دهنو" تشخیص دادند؛ یعنی درست در دهانه غار "сад" که ما برای کشف آن رفته بودیم و آن موقع دیگر هیچ نشانه‌ای از آن باقی نمانده بود. ریش کوهها و تپه‌های آهکی، مسیر برگشتمان را مسدود کرده بود و حالا ما مجبور بودیم از مسیری فرعی و از جهت شمال برگردیم و فقط یک پس لرزه بسیار خفیف بود که موجب شد میانه راه ماشین منحرف شود تا درست بر دهانه دره ای عمیق که بخارط زلزله فرو نشسته بود، متوقف شویم. مصدومیت هیچ یک از ما وخیم به نظر نمی‌رسید، اما صدای آژیر ماشین هلال احمر که از پی می‌آمد، اوضاع را در نظرمان آشفته تر نشان می‌داد. با اندک تجهیزات سفرمان به داخل اتفاق آمبولانس منتقل شدیم و فقط وقتی در زیر سرمهای آویزان کم کم هوشیاریمان را به دست می‌آوردیم، در میان وسایلمان کوله پشتی مندرس و پاره‌ای را دیدیم که از ما نبود.

حالا دیگر ما چراغ قوه، طناب، چکش و ساعت مچی مردانه ماهدخت را از داخل کوله پشتی اش بیرون کشیده ایم و نیز برس موی دخترانه ای را که تارهای سفید مو لابه لای دندانه‌های آن گره خورده بود و دفترچه یادداشتش را بارها از اول تا به آخر مرور کرده ایم.

به نقل از زمین شناسان در شبکه‌های رادیو تلویزیون، غار "сад" که در اثر زمین لرزه نابود شده است، مربوط به ۳۴۰ میلیون سال پیش و دوره زمین شناسی "پالئوزوئیک" است. با این حساب این غار کهن تر از هر غار سرگشاده دیگری است که ماهدخت، دانشجوی ممتاز دانشکده زمین شناسی، آخرین نفری بود که از دلانهای تاریک آن عبور کرد. حالا آنچه که ما سه نفر از غار "сад" می‌دانیم، بسیار ارزشمندتر از تحقیقات زمین شناسان است. اطلاعاتی که توانستیم از میان ورقهای مچاله شده دفترچه ماهدخت بیرون بکشیم و آن را در این کتابچه به چاپ رسانیم.

با سپاس: گروه منتخب بانوان باستان شناس

***

دوشنبه

مادر! در سراسر "دهنو" حتی یک نفر هم من را نشناخت. با این حال وقتی طلوع آفتاب، میان جاده به ورودی روستارسیدم، حضورت را در آنجا احساس کرم. یکراست به این سوی آمده‌ام و حالا که در دل کوههای "دهنو" و در کنار دهانه غار نشسته‌ام، به تو فکرمی‌کنم. در طول هفته گذشته، تصویرت از ذهنم پاک نشده است. وقتی که در سایه روشن اتفاق افتاده بربستر، صورت در صورت به من خیره مانده بودی و باز هم از "دهنو" حرف می‌زدی. دیدم که در آخرین لحظات برقی از

چشمانست بیرون زد، آن قدر که نتوانستم نگاهم را برویت بازنگاه دارم.

وقتی چند شب پیش خودم را از همه شک‌ها رها کردم، شتابزده وسایل سفرم را جمع کردم و به "دهنو" آمدم. از خانه پدری ات فقط قسمتی از سقف بر روی دیوارهای نیمه فرو ریخته باقی مانده که من در میان نگاه کنجکاو اهالی، با ظاهری بی تفاوت از آنجا گذر کردم. اینجا کمی استراحت می‌کنم و دقایقی بعد وارد غار "сад" خواهم شد تا قبل از اینکه باستان شناسان قصد کاوش در آن جا کنند، به سرزمین بهاراسان برسم؛ سرزمین اجدادی ات.

سه شنبه

امروز بعد از این که لباس یکسره پوشیدم، وارد غار "сад" شدم. همانطور که مادر گفته بود، اینجا غاری دست کن است؛ با ارتفاع و عرض فعلی حدوداً دومتر. در ورودی غار کنده کاری روی دیوار بود؛ شبیه دو تر که رفتم، روشنایی به تدریج کمرنگ و محو گردید و تاریکی غلظت پیدا کرد. من چراغ کلاه ایمنی ام را روشن کرده‌ام. تمام مسیر روی دیوارهای تیز و آهکی غار دست کشیدم. هیچ چیز اینجا برای من نا‌آشنا نیست. ساله‌است که شبها و روزها در این دلانها، خودم را دیده‌ام که به پیش می‌روم تا روزی به سرزمین بهاراسان برسم. مردم "دهنو" هیچ وقت پا به اینجا نگذاشته‌اند. آن‌ها معتقد‌اند انسانهایی در غار هستند که به دست شیطان سگ شده‌اند. اما من به انتهای این دلانهای تاریک می‌اندیشم. اجداد من از این غار عبور کرده‌اند؛ این را بارها مادر گفته بود: ماهدخت شک نکن.

چهارشنبه

اینجا دنیایی با معبرهای پیچ درپیچ و بی انتهاست. اما برای تو چه فرقی می‌کند ماهدخت؟ حتی اگر هزاران راه هم جلوی پایت بازشوند، توباید مسیرت را پیدا کنی.

امروز به دلانهای چند شاخه رسیدم. همه آنها را از گوش دیوار با نخ ردنزی کرده‌ام و بن بست‌ها را برگشته‌ام. با وجود این همه انشعاب، حرکت من در مسیر اصلی خیلی کند به پیش می‌رود. اینجا شب و روز برایم فرقی نمی‌کند. فقط از روی حرکت عقربه‌های ساعت است که زمان را در آن بیرون نگه داشته‌ام. حالا ساعت یک بامداد پنج شبne است. من روی پارچه‌ای که کف لغزنده و تیز غار پهن کرده‌ام، باید بخوابم. شاید فردا شب در بهاراسان باشم. مادر می‌گفت آنجا می‌توانیم زیر نور درخشان خورشید در کنار ساحلی آرام به پشت دراز بکشیم. خورشید آنجا زمین را گرم می‌کند و زمین مثل زنی در حال زایش، گلهای و گیاهان را می‌رویاند. باغهای رز و باغهای مملو از عطر یاسها. عطرشان را از این فاصله دور هم می‌توانم بشنوم.

پنج شنبه

امروز توی تاریکی دست و پا زدم و درحالیکه نفسم بند آمده بود، برای لحظاتی به شیطانی فکر کردم که آدمها را تبدیل به سنگ می‌کند. اکسیژن هوا پایین آمده بود و خس نفسهای کشدار و عمیق من توی دلانها می‌پیچید. راهی باریک و تخته سنگ‌هایی لغرنده بود که با شبیی تنده بالا می‌رفت و بقایای پله‌هایی که انگار عمداً فرو ریخته بود. چنگ زنان به دیوارهای خودم را بالا می‌کشاندم. تاریکی روی سینه‌ام سنگین می‌شد. به دنبال منفذ و دهانه ای در پیش رو بودم. مادر می‌گفت اجداد من از این غار عبور کرده‌اند و هیچ وقت شیطانی نتوانسته بود این جا را دخمه اموات کند. او همیشه از جزیره کوچکی می‌گفت که در بهاراسان است و تنفس کردن در هوایش بیماری‌ها را شفا می‌بخشد. اجداد ما، در آن جزیره ملکهای بزرگی دارند با سقف‌های مرتفع، بالکن‌های پهن و پنجره‌های چوبی، با کنده کاری بسیار دیدنی که رویه دریا باز می‌شود. ورودی این ساختمان‌ها همیشه باز است و هر کسی می‌تواند از پله‌هایش بالا

برود و توی بالکن در حالیکه به طارمی‌های چوبی خوشرنگ تکیه می‌دهد، درخشش نور خورشید را روی سواحل آرام روپرور نگاه کند.

در انتهای سربالایی اشعه باریک نور از منفذی روی سقف پایین می‌آمد که به اندازه یک بند انگشت بود. روی تیزی سنگها افتادم. هوا را یک نفس بلعیدم و تاریکی وزنش را ذره ذره از روی سینه‌ام کم می‌کرد. کنار سرم از لابه لای شکاف سنگها، ساقه‌های ظریف گیاهی بیرون زده بود. سرم را گرداندم، نور توی چشمم شکست، پلکهایم روی هم افتاد و گرمای خفیفی روی صورتم احساس کردم.

جمعه

مچ پای راستم درد می‌کند و پیشانی ام شکاف برداشته است. امروز بناگاه زیر پایم خالی شد و من به پایین سرازیر شدم. چراغ کلامم شکست و تاریکی رویم ریخت. چراغ قوه را از کوله‌ام در آوردم و به سمت بالا چرخاندم. گودالی به شکل مکعب بود، به پهنه‌ای قد من. مثل جعبه هدیه ای که قبر من را داخل آن گذاشته باشند. تنم می‌لرزید و دستهایم سرد می‌شد. چراغ قوه را در اطراف گرداندم. پاگیرهایی روی دیواره‌ها هست که ساییده شده‌اند و روی یکی از دیوارها یک جفت چشم دیگر کنده کاری شده است.

ساعتها وقت صرف کردم تا توانستم قلاب طناب را در یکی از بالا انداختن‌ها به پاگیری بند کنم و خودم را بالا بکشم. مچ پایم کبود شده و ورم کرده است. سوزش پیشانی ام آرام نمی‌گیرد. سردم است و هوس غذایی گرم کرده‌ام. اما چیزی که توانستم بخورم کمی بیسکویت بود و سیبی که پژمرده شده است. جمعه‌های آن بیرون با بقیه روزها فرق دارند، اما اینجا زمان یکنواخت و کند می‌گذرد. انگار عقره‌ها روی صفحه می‌خزند. امروز تمام مدت بغضنم را فرو خوردم و فقط به بهارسان فکر می‌کرم. به خانه‌هایی که در محاصره کشتزارهای برج و لیمو هستند. آن جا رمه‌های بره و گوسفند همیشه شیر دارند و زمین‌های زراعی سرظهر از ساقه‌های گندم زرد می‌زند. نرسیده به کوهستان‌ها جنگل‌هایی هست که پرنده‌گان از مناطق سردسیر به آن جا مهاجرت کرده‌اند و بر فراز نوک تیز درختان، لک لک‌ها مثل بر جکی لانه دارند. چنان گرمایی زمین‌های بهارسان را از عمق می‌سوزاند که هیچ کس در آن سرزمین گرسنه نمی‌ماند.

جمعه

زمان برای من روی جمعه متوقف شده است. از دیروز که توی آن گودال افتادم، ساعتم کار نمی‌کند. این ساعت مردانه تنها چیزی است که من را به آن بیرون اتصال می‌دهد. اما حالا ثانیه شمارش یک حرکت به جلو می‌رود و دوباره به عقب برمی‌گردد. نمی‌دانم از یادداشت قبلی ام چند ساعت گذشته است. آن بیرون روز است یا شب. فقط مدتهاست که از شدت درد پا نتوانسته‌ام از جایم تکان بخورم. مچ پایم را بانداز کرده‌ام تا گرم بماند. روی لباس لکه‌های خون ریخته و خدا می‌داند چه چهره ای پیدا کرده‌ام. عطش زیادی دارم. اما باید آسم را طبق جیره بندی مصرف کنم. مادر می‌گفت در بهارسان چشمه‌ای از سرکوه می‌جوشد و در مسیر آبشاری فرو می‌ریزد. نیاکان ما، در آن چشمه سر و تن خود را می‌شویند و با تنبی سبک، روی چمن‌هایی نرم که با آفتاب ملایمی گرم شده است، استراحت می‌کنند. بهارسان نزدیک است. شک نکن ماهدخت.

جمعه

ورم پایم کمی خوابیده و دردش کمتر شده است. اما من مجبورم لنگ لنگان راه بروم. احساس گرما می‌کنم. اول فکر کردم تب کرده‌ام. اما کف غار آنقدر داغ شد که حالا با وجود این کفشهای کف پاهایم می‌سوزد. فقط یک بطربی دیگر آب دارم. این

گرما که هر لحظه بالاتر می‌رود، دارد من را از پا می‌اندازد. مادر می‌گفت زمان در بهار اسان معنا ندارد. همه چیز آن جا دوباره متولد می‌شود، قبل از این که مرگ فرا برسد. باغهای سبب و لیمو در طول سال همیشه سرپا هستند و بوی یاس و رز هیچ وقت کمنگ نمی‌شود. آدمها در بهار اسان همیشه جوان می‌مانند و زمان نخواهد توانست هیچ تار مویی را سفید کند. پس کی به بهار اسان می‌رسم مادر؟

جمعه

مدتهاست ننوشته‌ام. به نظرم هزاران سال می‌آید. عقربه ساعتم خیال حرکت ندارد و هنوز هم سرجایش درجا می‌زند. آن پشت سر یک بزرخ بود. یک دامگاه پرپیچ و خم. هرچه جلوتر می‌رفتم، هوا داغ‌تر می‌شد. لباس‌هایم را کندم. صورت و تنم می‌سوخت. کف پاهایم تاول زده‌اند. در وسوسه برگشت افتاده بودم. زمان کش می‌آمد. افتاده بودم و بطری آب جوش آمده را سر می‌کشیدم. تمامش را روی تنم خالی کردم. به بهار اسان فکر می‌کردم. به اهالی آن جا که کنار رودخانه نشسته بودند و پاهایشان توی آبهای سرد آویزان بود. آن دورها، ماهیها از آب بیرون می‌جهیدند و قایقها آرام و یکنواخت روی موجها بالا و پایین می‌رفت و من لخت و سوخته از دورها می‌دویدم.

عرق از سر و رویم می‌چکید. کلام را درآوردم. مسیرهای فرعی زیاد بود و من همچنان رذنی می‌کردم. نمی‌خواستم برگردم. بوی بهار اسان می‌آمد؛ همراه صدای امواج که به تنخه سنگها می‌کوبید و پاهای را تا زانوها خیس می‌کرد. غار به سمت پایین سرازیر شده بود. در شبی زیر پایم، بقایای پله‌هایی قرار می‌گرفت و گاه فرو می‌ریخت. دستم را روی دعایی که مادر در گردنم انداخته بود، گذاشته بودم و خودم را به جلو می‌کشاندم. مادر می‌گفت مرگ در بهار اسان معنا ندارد. آن جا جنگ و سرخختی وجود ندارد. آن جا می‌شود همیشه جوان ماند.

Robertoت هوا بیشتر می‌شد. عنکبوت‌ها روى دیواره‌ها راه می‌رفتند و حشرات غازی توی هوا می‌خرخیدند و به پوست سوخته من نیش می‌زندن. لبایم ترک خورده بودند و هنوز هم خون روی آن می‌خشکد. پله ای زیر پایم فروریخت. من به پایین غلتیدم و تنم روی تراشه‌های سنگ‌ها سوزن می‌خورد و می‌خراشد. انتهای پله‌ها در اتاقکی افتادم. چشم‌هایم را بستم و دعاواروی سینه‌ام فشردم. صدای شره ای می‌آمد و بعد از که از شکاف سنگ‌ها بیرون می‌زد و در چشم کوچکی می‌ریخت. سرم راتوی چشم‌های فروبردم و آب را بلعیدم، همراه با ماهیهای ریزی که به دو طرف دهانم می‌کوبیدند و از گلویم پایین می‌خزیدند. بدنم سوخته و خراشیده و باریکه‌های خون روی پوستم خشکیده است. در بهار اسان تاول‌ها و زخم‌ها شفا خواهند یافت ماهدخت. در بهار اسان گرما فروکش خواهد کرد ماهدخت. در بهار اسان دردهایت را فراموش خواهی کرد.

جمعه

امروز برای لحظاتی شک کردم که آیا اجداد من به بهار اسان رسیده‌اند یا نه! وقتی بین این دالان‌های تاریک راه می‌جستم، متوجه شدم که مسیر در حال تنگ شدن است. نور چراغ قوهام ضعیف شده است و من همه چیز را در هاله ای کمنگ می‌بینم. دیگر از شاخه‌های فرعی و انشعاب‌ها خبری نیست، اما این دالان‌ها هستند که قدم به قدم باریکتر می‌شوند. آن قدر که حالا من نمی‌توانم بنشینم و پاهایم روی زمین جمع شده‌اند و در بغلم چسبیده‌اند. اگر به بن بست برسد؟ اگر راه آن قدر باریک شود که نتوانم از آن عبور کنم... گاهی به برگشت فکر می‌کنم. اما چیزی در درونم می‌گوید به بهار اسان نزدیک شده ای ماهدخت. کاش عقربه‌ها شروع به حرکت می‌کرددن... کاش...

آذوقه‌ام در حال پایان یافتن است. فقط می‌توانم توتنهایی را بخورم که مادر برایم روی پشت بام و زیر نور خورشید خشک کرد. او به موهای سیاهم دست کشید و گفت: در بهار اسان جنگل‌هایی هست که محصولاتش سبزیجات و میوه‌های خود رو

است. مادر می‌گفت هیچ گاه توفانی بناگاه نمی‌آید که محصولات آنجا را نابودکند و باران آن قدر دیر نمی‌کند که همه چیز بخشکد. فقط نسیمی آرام همواره در سرتاسر جنگل‌های بهارasan حرکت می‌کند.

جمعه

جمعه من خیلی طولانی شده است. مدتی است جز تاریکی چیزی ندیده‌ام. باطربه چراغ قوه‌ام تمام شد و من در تاریکی غلیظی غوطه ورشدم. فقط سیاهی است و صدای نفسهايم. مثل شبی که از گور برخاسته است، توی تاریکی دست و پا می‌زنم. نخ را پشت سرم کشیدم که در باریکه راه به بن بست رسیدم. شمع را روشن کردم و روی دیوار چرخاندم. تنها پایین دیوار روی زمین حفره‌ای است، تنگ و تاریک. "حالا باید بخزی ماهدخت". مثل خزنده‌ای که لابه لای دیوار راه می‌جوید. دعای گردنم را باز کردم و توی مشتم گرفتم و سینه خیز شدم. لباسم در تیزی سنگها گیرمی‌کند و پاره می‌شود و پوستم را می‌خراشد. یک لحظه بهارasan را دیدم که از من دور می‌شود. با همه درخشش و زیبایی‌هایش. مثل آن شب که مادر افتداده بربست از من دور می‌شد... با مرگی تازه روپرتو هستی ماهدخت.. داری برای همیشه اینجا مدفون می‌شوی... شاید راه را اشتباه آمده‌ای!... چشمانم را بستم. خدا حافظ بهارasan... خدا حافظ سرزمین اجدادی ام... مادر! زخم‌ها... تاریکی‌ها... خراشها... چرا گریه می‌کنی مادر؟... موهای آشفته ات را جمع کن. تو همه چیز را در گوشم گفته‌ای. من بیراهه آمدام. من به بهارasan نخواهم رسید.

آن طرف حفره، روشنایی بسیار خفیفی در فضای بود. پیش روی شمعی که روشن کرده بودم، اتفاقی بود که محرابی مربع شکل داشت با طاقی قوسی. یک کتیبه بالای محراب بود که نمی‌توانستم آن را بخوانم و باز چشمهايی که روپرتو محراب کنده کاری شده بود. در این طرف حفره که به هوش آمده بودم، دعا توی مشتم مچاله شده بود و رد ناخنها روی کف دستم می‌سوخت. یاد نمی‌آمد چطور از آن منفذ عبور کرده بودم.

روپرتو محراب افتاده بودم و صدای ناله‌های کشداری را می‌شنیدم که از حلقوم من بیرون می‌جهید و تا به آن لحظه برایم ناآشنا بودند. اشکهایم سرازیر شد و پوست خشکیده صورتم را مرتوب کرد. نوری در دلم روشن شده، مثل روشنایی کمرنگی که اینجا را احاطه کرده است. به آفتاب درخشان بهارasan می‌دانم. دیگر چیزی به انتهای راه نمانده. شاید ساعتی دیگر در بهارasan باشم. این روشنایی را دنبال خواهم کرد و در خروجی این دلان به سرزمین اجدادی ام خواهم رسید. چشمانم درد می‌کند مادر.

جمعه

مادر! چشمانم تاب این همه روشنایی را ندارند... این همه نور را... و حالا که دستمال را از رویشان برداشته‌ام، می‌خواهند از حدقه بیرون بزنند. من مسیر روشنایی را پیش رفتم، اما هرچه بیشتر به نور نزدیک می‌شدم، چشمانم بیشتر درد می‌گرفت. نمی‌دانم چندبار به روشنایی زده‌ام، اما هریار میانه راه برگشته‌ام. مدت زیادی چشمانم را با روسربی بستم تا ذره ای آرام گرفتند و هریار دوباره به همین اتفاق برگشته‌ام. آخرین دفعه با چشمهاي بسته پیش رفتم. از دیواره غار گرفتم و جلو رفتم. دیوار زیر دستهایم تمام شد و من در خروجی غار ایستاده بودم. بر خورد نسیم را روی صورتم حس کردم و به گوشم صدای آب آمد. دستمال را از روی چشمانم کشیدم. پیش رو قطعاتی رنگارنگ بود، میان یک دشت گل و آن طرف تر تابش خورشید برسطح آب و دورترها...

یکدفعه درد توی چشمانم پاشید و روپرتو مثل صفحه‌ای سفید شد و لحظه‌ای بعد سیاه و سیاه و سیاه. دستمال را روی چشمانم گرفتم و به سمت غار دویدم. دارم کور می‌شوم مادر. چشمانم تاب این همه روشنی را ندارند. هیچ وقت از این

همه نور نگفته بودی. چشمانم آن قدر به تاریکی دلانها عادت کرده‌اند که حالا در برابر این روشنایی آبی سیاه پس می‌دهند. فردا دوباره این جا را ترک خواهم کرد. کوله‌ام را با این دفترچه اینجا می‌گذارم. نمی‌خواهم هیچ چیز از دنیای پشت سرم را به بهار اسان ببرم.

***

بعد التحریری برچاپ بیست و هفتم:

حالا اگر به روستای "دهنو" قدم بگذارید، گروههای مجهزی را خواهید دید که توی کوله پشتی شان و یا جیب لباسهای یکسره‌شان کتاب "بهار اسان نزدیک است" را دارند و در جستجوی مسیری هستند که غار "сад" طی می‌کرد تا به بهار اسان برسد. ما حتی از روی یادداشت‌های ماهدخت هم نتوانستیم به مسافت این غار پی ببریم. غاری که حالا دیگر تبدیل به یک جغرافیای زیرزمینی شده است.

***

بعد التحریری برچاپ چهلم:

یک برگ فرسوده دیگر از یادداشت‌های ماهدخت در لابلای سنگلاخ‌های مسیر شمالی "دهنو" پیدا شده است. این یادداشت را مرد جوان غارنوردی پیدا کرده است که از اولین روزهای زلزله دهنو به این سرزمین وارد شده و پس از پیدا کردن این برگ یادداشت ناپدیدشده است. حالا دیگر ما مطمئن نیستیم که این آخرين برگ از یادداشت‌های ماهدخت باشد. شاید کاوشگران در آینده نوشههایی از او را پیدا کنند که اسرار مگوی دیگری را از غار "сад" افشا نماید.

***

جمعه

حالا که بین محراب و خروجی غار هستم، احساس می‌کنم در تاریکی و روشنایی شناورم. دوباره جلو رفتم. اما این بار از شدت درد چشمانم، قبل از اینکه به خروجی غار برسم، مجبور شدم برگردم. آن لحظه را بارها در ذهنم مرور کرده‌ام. بوی یاس و لیمو را هم شنیده بودم و عطر تو را مادر و صدای زنگوله‌ای انگار که حالا توی گوشم تکرار می‌شود. مادر، بهار اسان همین جاست، اما من نمی‌توانم به آن قدم بگذارم. بارها و بارها برگشته‌ام. جلوی محراب نشسته‌ام و دعایی را که برایم می‌خواندی، زمزمه کرده‌ام. خسته‌ام؛ وقتی بیدار شوم به سمت نور خواهم دویم. این برگ یادداشت را همین جا رها می‌کنم. حتی اگر چشمانم را ازدست بدهم، دیگر به آن تاریکی بر نمی‌گردم. اگر چه این را نگفته‌ای، اما می‌دانم که باید با ظاهری آراسته به بهار اسان وارد شد. حالا موها یم را شانه کشیده‌ام. صورتم را شسته‌ام و از عطربیاس تو به خود زده‌ام. مدهاست چهره‌ام را ندیده‌ام. روی پوستم که دست می‌کشم چروکها را زیر انگشتانم حس می‌کنم. دیگر سن خودم را هم نمی‌دانم. برای آخرين بار که ساعتم را نگاه کردم هنوز هم خواب بود. اما برای این دنیای بی زمان هم، فردایی وجود خواهد داشت. فردا در بهار اسان خواهم بود! فردا این جمعه طولانی به سرخواهد آمد.